

ישעיה ברכה

יוצא לאור ע"י אברכי הכולל שבקהילת "מקור חיים" יע"א
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי שליט"א

להצלחת דן בן חנה וזוג' עכב"ב- לבריאות שמירה עליונה והרמת קרן המזל וכט"ס לעד אכ"ר

גליון מס' 463

שבת הגדול

ערש"ק פרשת "צו", ז' ניסן תשע"ה

אסור לאש להתכבות!

בית המקדש, הבית שכה מצפים אנו לבניינו... דברים נפלאים היו בבית המקדש. יראת שמים ואמונה גדולה בשם יתברך היה ניתן לרכוש שם. מכל דבר ומכל ענין בבית המקדש היה ניתן ללמוד משהו לעבודת ה' יתברך. המזבח הגדול היה משמש בין היתר להקרבת קורבנות. התורה הקדושה מצוה בפרשתינו: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". אסור שהאש שעל המזבח תכבה, תמיד היא צריכה להיות דלוקה. מה ניתן ללמוד מכך, מה אפשר להפיק מזה? ובכן דברים רבים אפשר לומר ואחד מהם שהתורה הקדושה משולה לאש, שנאמר כי כל דברי כאש נאום ה'. צריך לשמור שגחלת התורה אף פעם לא תיפסק, לעולם לא תכבה. כל יהודי צריך לדעת שהתורה היא חייו, בלעדי התורה והנהגותיה למה לנו חיים? לגדולי ישראל היה הדבר פשוט, הם כה היו נדבקים בתורה הקדושה ולומדים אותה בהתמדה, משל זו היתה אור לנשימה. התורה היתה מלווה אותם בכל דרכם והיו מנצלים כל רגע והוגים בה בכל כוחם. שום דבר לא היה עוצר אותם להגיע ליעדם - זוהי התורה הקדושה. ומסופר על רבי שלמה זלמן מוילנא זצ"ל, שפעם אחת הזדקק לאיזה ספר. אדם יודע ספר יכול להעיד שאחד מהיסורים הגדולים ביותר זה להזדקק לספר בלי יכולת להשיגו. לרבי שלמה זלמן היה אומנם את אותו ספר מבוקש אך בעיה אחת היתה לו. היה מבדיל בינו לבין הספר ארגז גדול ורחב ידיים שהיו צריכים שלושה אנשים חסונים בכדי להרימו. מה עשה רבי שלמה זלמן? הלך בבית הנה והנה ולמד ושינן את המאמר: "אפילו בשמים אתה צריך להעלות אחריה". כך שנה ושילש בקול נעים עד שהרגיש בקירבו רוח גבורה ורץ אל הארגז והגביה אותו לבדו. סיפור מופת זה מלמדנו נאמנה שאין דבר העומד בפני הרצון. אדם שרוצה ללמוד תורה ולהתעלות בה יכול, תלוי רק כמה הוא חפץ באמת בזה. אין תירוצים, צריך רצון, צריך הבנה שהתורה הקדושה היא חייו ואורח ימינו ואז יתקיים בנו - ובה נהגה יומם ולילה. יומם ולילה כפשוטו. ונספר סיפור. באהבתו לתורה הגיע רבי ברוך בר מקמיניץ זצ"ל עד כלות הנפש. תלמידו רבי יוסף דינקלס זצ"ל שהתגורר בביתו תקופה ממושכת, סיפר שבאחד הלילות העירו רבי ברוך בר באמצע השינה כדי לבשרו בבשורה טובה עד מאוד: נתחדשה לו סברה מאירת עיניים בסוגיה שהתייגעו להבינה. אומנם אשתו של רבי ברוך בר התחננה אליו וביקשה: "הנח לו, הוא עייף, שעת לילה מאוחרת", אך הוא לא עצר כוח להתאפק וטענתו בצידו - מה יודעת היא ממתיקות של סברא? מי שלא הרגיש, לעולם לא יבין מתיקות מהי, רבי יוסף בודאי יכיר לי טובה על שאני מקיץ אותו. הוא סיפר לרבי יוסף מחוויותיו. לפני שנים רבות כאשר ישב במעונו בדד באחד הלילות החורפיים, שמע קול פסיעות בשלג מסביב לביתו העומד בקצה העיר על אף השעה המאוחרת, והנה נשמעו דפיקות בדלת. כשפתח ראה לתדהמתו את הרידב"ז זע"א רב העיר שמרוב התפעלות, לא עצר כוח להמתין עד שיאיר היום ובא לחזור לפניו על סברא נפלאה שחידש בדברי הרי"ף, באומרו שכל חבלי הלידה של אימו ושל אם אימו וכל האמהות הקודמות היו כדאיים עבור סברא יחידה זו שחידש. אחים ואחיות יקרים, נבין את יחודה של תורתנו הקדושה ואת ערכה, ונזכה לברכה והצלחה בזה ובבא!

ניקיונות מפורסמות!

נמצאים אנו בשבת הגדול ומנהג ישראל תורה, לומר "שבת הגדול שלום" זכר לאותם ניסים שנעשו עימנו בימים ההם בזמן הזה! בימים הללו נמצאים כולנו מי פחות ומי יותר בעיצומם של הניקיונות המפורסמות שבהם נהגו ישראל קדושים להחמיר שלא יראה ולא ימצא אפילו פירור דקיק של חמץ, ויש נשים שאף מחמירות ו"לא פלוג" עושות, וגם את האבק דואגות למגר לסלק ולסקל. ועל זאת באנו לעורר, שפסח חג האמונה שמו נקרא, ודווקא "בשיא הלחץ" היהודי באמונתו ניבחן, לעשות הפעולות מתוך הבנה וחשיבות במעלתם וגודל שחרם, וממילא לא לתת ולו פיתחו של מחט ליצר הרע להיכנס, לעורר מריבות, כעסים ומתיחויות, איסורי דאורייתא כאלו ואחרים, כשטענתו בפיו "לשם שמים", "חמץ בפסח במשהו". לא באנו חלילה להקל מחשיבות הניקיונות, אלא ליישב את דעתנו בהשקפות ישרות, ולומר ליצר הרע אחת ולתמיד שאנו עבדי ה' ולא עבדי פרעה, וממילא אם זה מצוה, נעשה אותה בשמחה ובטוב לבב, שהרי לא יעלה על הדעת שאדם יניח תפילין כשכולו רותח וזועם. הוא הדין והיא התשובה לניקיונות שיהיו מדוקדקים ככל שיהיו, עלינו עם היד על הדופק כל העת להיות, לראות האם זה רצון ה', או חלילה יצר הרע אותנו בא לנסות, ובכמה מילים נפנה לבעלים היקרים, שלא ימהרו את השורות הללו לנגד עיני נשותיהם במהרה לנפנף, כי עליהם מוטל חוב אחר לשאת בדאגתה של האשה בעצה ותבונה, בנתינת כתף ובכל מה שאפשר, כדי שיגיעו יחדיו לחג החירות, כשהשכינה שרויה במעונם מתוך אהבה ואחווה, שלום ורעות! נתבונן, ננקה ונצלח!

זמני כניסת השבת ויציאת השבת

כניסת שבת	יציאת שבת	רבונו
18:35	19:34	ת"א
18:20	19:32	י"ם
18:26	19:34	חיפה
18:39	19:33	ב"ש

הפטרה: וערבה

מוטעמים לשבת

"והאש על המזבז תוקד בו לא תכבה וביער עליה הכהן עצים בבוקר בבוקר וערך עליה העולה והקטיר עליה זולכי השלמים אש תמיד תוקד על המזבז לא תכבה" (ו-ה, ו)

כתב התורה משה: בכל אדם מישראל מהבהב תמיד ניצוץ מן האש האלוהית, שאינו נכבה לעולם. מנהיג הדור, הכהן, הנביא או המוכיח, אין לו אלא להלהיב את הניצוץ הזה בדברי להבה מידי בוקר בבוקר, להזעיק ולעורר גם ביחס לקיום המצוות שבין אדם למקום - שעל כן מרמז קורבן העולה, שהוא כולו כליל לגבוה - וגם ביחס לקיום המצוות שבין אדם לחבירו - שעל כך מרמז קורבן השלמים, כלומר, שלום בין איש לרעהו. אם הכהנים עושים כך ומבעירים את הניצוץ בלבבות ישראל, יכולים הם להיות סמוכים ובטוחים כי אש האלוקים תוקד תמיד על המזבח ולעולם לא תכבה...

(מעיינין של תורה)

תזכה להקביל פני יוצרה רק בהיותה טהורה מכל חטא!"

(מעיינין השבוע)

"צו את אהרון... לאמר" (ו, ב)

מעיר כאן מרן החיד"א זצ"ל, בדרך כלל, דברים בטלים גורמים לביטול מצות עשה. כאשר אדם ממלא את זמנו בשיחת חולין ובדברים בטלים, ממילא בא הוא לידי ביטול מצוות עשה שחייב בהן. וכה אמר שלמה המלך בחוכמתו (משלי י, ט): "ברוב דברים לא יחדל פשע". ואמרו חכמינו בתלמוד (יומא יט): "השח שיחת חולין עובר בעשה, שנאמר 'ודברת בס'". וזהו שאמרה תורה: "צו את אהרון ואת בניו לאמר", כלומר, בעבור האמירה והדיבור בדברים בטלים - "זאת תורת העולה", יש להקריב קורבן עולה, שיכפר על ביטול העשה שנגרם על ידי כך.

(תורת הפרשה)

"אם הכהן המשיחו יזטא לאשמת העם" (ד, ג)

רבינו האלשיך הקדוש זצ"ל נדרש לפרש הכתוב בדרך שאלה ותשובה: כיצד יתכן שהכהן הגדול יחטא? התשובה היא, שהיה עליו להוכיח את העם ולהדריכם בדרך הטובה והישרה. וככתוב: "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו... ורבים השיב מעוון". וכפי הנראה לא הגשים יעודו, וחטא הרבים תלוי בו, כפי שנאמר: "ואתה כי לא הזהרת רשע... הוא בעונו ימות, ודמו מידך אבקש", ובאשמת התרשלותו באה עבירה לידו!

(מעיינין השבוע)

"נפש כי תזטא בשגגה... והקריב על זטאתו" (ד, ב-ג)

מדוע חייבים לכפר על חטא שנעשה בשגגה, מבלי משים? ביאר רבינו הרמב"ן זצ"ל: "וטעם הקורבנות על הנפש השוגגת, מפני שכל העוונות יולידו גנאי בנפש, והם מום בה, ולא

מוקנים אתבונן - סיפורי צדיקים

שבארם צובא. אחד מעשירי הקהילה תבע אדם שלוה ממנו כספים, והגיע מועד פרעונם. והלה הודה בכל, זה השטר וזו חתימת ידו, אך מה יעשה ואין לו כסף. מובן, שהדיינים חייבוהו לפרוע את חובו. אלא אם יאות המלוה להאריך לו את המועד. העשיר לא הסכים: אין כל ביטחון שמצבו של הלוה יוטב. ממילא, חוייב הלוה לשלם, ומיד. יצא הלה מבית הדין, הלך ילך ובכה. בדרכו, פגש בגאון רבי אברהם ענתבי זצ"ל, וביקש ממנו ברכה, שהקדוש ברוך יושיעו ויכול לפרוע את חובו. "ברכה בימך", אמר לו הרב, "מדוע לא באת אלי קודם? מכל מקום, בואו אלי מחר, ונראה מה לעשות". הלה התעשת, קרן תקווה האירה את יומו, ואילו הרב פנה ממנו ושם פעמיו לביתו של העשיר המלוה. נקש בדלת, והעשיר הופתע לראותו. בהדרת כבוד הכניס את הרב לביתו, וערך לפניו שולחן כדת. אבל הרב לא אכל ולא טעם מהומה. "יתכבד כבוד הרב, ביקורו לכבוד הוא לי, שווה הוא בעיני אלף זהובים!" "אל נא תגזים", אמר הרב, "מכיר אני את הסוחרים וגוזמאותיהם!". "אין זו גוזמה", הצהיר העשיר. "הביקור שווה בעיני עוד יותר!". "אם מתכוין אתה לכך באמת ובתמים, הריני גובה את דמי הביקור", אמר הרב. "הבא לי בטובך את שטרות חובו שלא אותו עני. דחוק הוא עד מאוד, ואבקש לוותר לו בלב שלם!". מיהר העשיר להביא את השטרות, והרב הסב עימו לאכול ולשתות ולתבל את הסעודה בדברי תורה, והפיצו לעשיר היה מושלם. למחרת, כאשר העני הגיע אל הרב לשמוע מה בפיו, הגיש לו הרב את שטרותיו, קרועים ומחולים...

(מעיינין השבוע)

פעם באו ושאלו את גאון עוזנו מרן החיד"א זצ"ל: "חז"ל אומרים, כי המתגאה חוכמתו מסתלקת ממנו, ואמרו שאין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כמי שאינו, ולפיכך נמשלה למים שמניחים מקום גבוה והולכים למקום נמוך - מה הסבר תופעה זו, מדוע אין התורה יכולה להיות נחלתו של המתגאה? ענה ואמר: אקדים לכם דבר אגדה. במדרש מובא שאדם אחד פגש באליהו הנביא. הלכו יחדיו ועברו ליד נבלה מעלה צחנה. הניח הלה ידו על חוטמו, ואליהו הנביא לא התפעל מהבואש. פסע ובא לקראתם מעדנות אדם יחיר וגאה - ומיד כיסה אליהו הנביא בידו את חוטמו, לא יכול היה לעמוד במחיצתו. למדנו מכאן שמבחינה רוחנית מהווה הגאווה צחנה איזומה, המדיפה בואש מבחיל יותר מצחנת הנבלה. מעתה, אמר להם מרן החיד"א, הרי הלכה פסוקה היא שאסור ללמוד תורה במבואות המטונפים, ואסור שם אפילו להרהר בדברי קדושה. הרי שהתורה צריכה מקום נקי וטהור. ואם המתגאה גרוע הוא מצחנת הנבלה, פשיטא שחוכמתו מסתלקת ממנו, כי אין התורה יכולה לשהות במחיצתו... התפעלו השומעים מהתשובה המחוכמת. המשיך מרן החיד"א ואמר: דבר זה רמוז בתחילת פרשת צו. "זאת תורת העולה היא העולה". אם יש באדם תורה, ורוחו "עולה" ומתגאה, אזי "היא", גם התורה - "העולה", עולה היא מעליו, ומותירה אותו בחברת הגאווה בלבד...

"אל יתהלל עשיר בעושרו, כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידוע אותי, כי אני ה' עושה חסד משפט וצדקה בארץ". מעשה בשניים שבאו לדין תורה לפני בית הדין

והייתם לי סגולה

סחרחורת - רפואה לרעש וזימזום כעין לחץ וכן לסחרחורת, לנשום כמה רגעים דרך האף בפה סגור.

סנדק - היושב סנדק ואוחז את התינוק בעת המילה הוא סגולה לעשירות, וכן לעשירות בחיבור והוצאת ספרים, ולצאצאים, ולכפרת עוונות.

(סגולות רבותינו)

מדברי ראש הישיבה הרה"ג ר' יוסף מוגרבי שליט"א

זינוך הבנים

**את מאמינה? במי?
אתה מתפללת? למי?**

בספר חינוך הבנים הביא מעשה שפעם נקלע הגאון בעל בית הלוי זצ"ל לקהילה יהודית בה היו אמהות מאמינות ואבות מתפללים ומאמינים אך את בניהם חינוכו בחינוך קלוקל בסגנון בתי הספר של דורנו המחנכים לכפירה ופריצות, הרס והוללות. כינס בית הלוי את הציבור ונשא דבריו בקול בכי וכה אמר: ב"שיר השירים" מתואר מצבינו הירוד בדו-שיח בין הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל. שואלת כנסת ישראל את שאהבה נפשה "הגידה נא לי... שלמה אהיה כעוטיה על עדרי חבריך?". ופירשו רבותינו את המילה: "עוטיה" מלשון אבלות כלומר: הגידה נא לי, מדוע אני שוממה ואבלה כאלמנה בין שאר האומות שהן שמחות ושונות. משיב הקדוש ברוך הוא בצער: "אם לא תדעי לך היפה בנשים" - אם טרם עמדת על סיבת הדבר מדוע את אבלה כאלמנה ועזובה בין האומות, "צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים". לא עלי תלונתך אלא הקולר תלוי בך, שכן בגדת בי ונתת עיניך באחרים. התחלת להתקשט בעדיים נוכריים ואת ליבות בניך ובנותיך הסיבות אחורנית, וריחקת עצמך ממני ומתורת ולחנך אותם על ברכי זרים. אם רוצה את להיות שמחה ושוננה ככל האומות, ממשיך הקדוש ברוך הוא בדברי תשובתו, עליך לרעות את גדיותיך "על משכנות הרועים" - ללמד לחנכם בדרך התורה שהיתו לפניך ה"רועים" - הנביאים הקדושים ורועי ישראל בכל הדורות. כבר אמרו חכמינו שישראל נגאלו ממצרים בזכות שלא שינו את שמותיהם, את לשונם ואת מלבושיהם, ובזכות ששמרו את השבת שתיקן להם משה רבינו עוד בהיותם במצרים. אבל אם במקום לחנך את בנינו על משכנות הרועים, אנו שולחים אותם לה"שקאלעס" (בתי ספר נמוכים ועממיים ברוסיה) ולהגימנסיות, שם הם מחליפים את שמותיהם לשונם ומלבושיהם בשמות נוכריים ובשפה זרה ובמלבושי שרד עם כפתורים נוצצים כאומות העולם, ונוסף על כל זה גם מחללים את קדושת השבת, הרי שאנו נמצאים במצב אותה האלמנה שהתחילה להתקשט ונתנה עיניה באחרים, איך אם כן נפתח פה לבקש מאדונינו מלכנו שיפרנס אותנו ויציאנו משיעבוד לגאולה? זאת ועוד, על הנאמר: "צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים", דרשו חכמינו: "גדיים הממושכנין על הרועים" (שבת לג, ב), כי תינוקות של בית רבן נתפסים על עוון הדור. ובכן, סיים הרב זצ"ל, חוסו אבות ואמהות על נפשתיכם ועל נפשות ילדיכם ומשכו וקחו לכם את ה"צאן קדשים" למשפחותיכם - ל"חדרים" ולישיבות! הוציאו אותם מהשקאלעס ומהגימנסיות, בפרט אם זה קשור בחילול שבת וקדשי ישראל, ולא תתנו למשחית לבוא אל תוך ביתכם, חלילה! סוף הסיפור היה: שהאמהות געו בבכיה מעזרת הנשים ונשבעו שיעבירו את בניהם ללמוד בחינוך אמיתי כדרכי האבות והאמהות וזכינו לדורות ישרים ומבורכים - בקרוב אצלינו!

שלום בית

מרשם בדוק לישועות

רבים הם בני האדם הזקוקים לישועות ברוחניות ובגשמיות. מי ברפואות ומי בזרע בר קיימא. מי בפרנסה ומי בדבר אחר, בני זוג שחיים באהבה אמיתית ובאחדות הלבבות יכולים לזכות לכל זה על ידי ברכת ה' השורה בביתם, וכמו שמסופר במדרש: מעשה באישה אחת בצידן ששהתה עשר שנים עם בעלה ולא ילדה, באו אצל רבי שמעון בר יוחאי ורצו להיפרד זה מזה, אמר להם רבי שמעון: חייכם! כשם שנזדווגתם זה לזה במאכל ומשתה, כך אין אתם נפרדים אלא מתוך מאכל ומשתה. שמעו בעצתו ועשו לעצמם יום טוב, ועשו סעודה גדולה ושכרתו יותר מדאי, כיון שנתייבשה דעתו עליו אמר לה: כל חפץ טוב שיש לי בבית - טלי אותו ולכי לבית אביך. מה עשתה היא? לאחר שישן, רמזה לעבדיה ולשפחותיה ואמרה להם: שאוהו במיטה וקחו אותו והוליכוהו לבית אבא, בחצי הלילה ננער משנתו, כיון שפג יינו, אמר לה: בתי, היכן אני נתון? אמרה לו בבית אבא. אמר לה: מה לי ולבית אביך? אמרה לו: ולא כך אמרת לי בערב: כל חפץ טוב שיש בביתי טלי אותו ולכי לבית אביך? אין חפץ טוב לי בעולם יותר ממך. הלכו להם אצל רבי שמעון בר יוחאי, עמד והתפלל עליהם ונפקדו (שיר השירים רבה א', ל"א). סיפור זה הינו דוגמא אחת מני אלף מהשכר האמיתי לו זוכים בני זוג החיים בשלום ובשלווה, מעשה זה גרם לרבי שמעון בר יוחאי זיע"א "לנצל" זכות זו ולפעול עימה בשמים לטובת בני הזוג, ואם נחזיק ונתחזק בזה בודאי שתבוא הישועה הנצרכת לטוב לנו בזה ובבא, אכ"ר.

אמרי שפר

הבעל שם טוב הקדוש אומר: גם מידת היראה קיימת בכל נברא, מהאדם מישראל נדרש: לירא את השם בלבד!
המגיד הקדוש ממזריץ אומר: אהבה ויראה שני הפכים המה ובמציאות אינם יכולים להתקיים יחד מלבד אצל הקדוש ברוך הוא.
הגאון הקדוש מוילנא אומר: תורה ומצוות - ביד האדם להשיגן מה שאין כן יראה ואהבה פנימית מתנת אלוקים, אך כשאדם עושה את שלו אז ה' לא ימנע טוב מהולכים בתמים.
החתם סופר הקדוש אומר: ירא חטא אמיתי הוא: הפוחד מהטימטום והלכלוך של העבירה ולא מהעונש שלה.
(פתגמים נבחרים)

על כן יאמרו המושלים - משל ונמשל

"וזאת תורת זבח השלמים" (זיא) במדרש (תנחומא סימן ו') מובא שבשעה ששמעו אומות העולם את מצוות הקורבנות באו אל בלעם ושאלו: מדוע ציווה הקדוש ברוך הוא לישראל שיביאו לו קורבנות, ולנו לא ציווה דבר? השיב להם בלעם: התורה היא "שלהם", ומי שקיבל את התורה שהן כתובין בה, צריך שיקריב קורבן! אתם מתחילה פסלתם אותה, ועכשיו אתם מבקשים להקריב קורבנות? את דברי המדרש הללו - הנראים לכאורה כתמוהים - יש לבאר על פי משל: עני אחד היה לו אח עשיר במדינת הים שהיה שולח לו מדי חודש בחודשו סכום כסף למחיה. כך נהגו זמן רב. פעם אחת הפסיק העשיר לשלוח את הכסף, ועד מהרה צבר העני חובות רבים למעלה ראש. כעבור שנתיים הגיע העשיר להשתתף ביריד גדול שהתקיים בעירו של אחיו העני. טרם פתיחת היריד, סר העשיר אל בית אחיו ואמר לו: ערוך נא חשבון כמה אתה צריך ואתן לך, כי כבר מזה שנתיים לא שלחתי לך דבר. שמח העני שמחה גדולה ועד מהרה פתח את פנקסיו לפני אחיו ומטיבו שם הראה לו את חובותיו הרבים שהצטרפו יחד לסכום גדול. אתן לך את מלוא הסכום - אמר העשיר - אולם זאת אבקש ממך, אל נא תטרוד אותי במשך היריד כי אני עסוק בעסקי מאוד, על כן בתום היריד סור נא אלי ואתן לך את הכסף. למחרת היום נפתח היריד והעשיר עמד בחנות ששכר שם ועימו מלאי גדול של בדי משי המתאימים לתיקון בגדי משי יקרים. קונים רבים הצטופפו בחנותו, קנו ואף שילמו לו במיטב כספם. אל המקום נזדמנה אישתו של האח העני,

(משלי המגיד מדובנא)

לא ירצה למחול - גם לו לא ימחלו. וכן אסור לו לבקש יותר מידי פרטים, כגון "בפני מי דיברת על" וכיוצא בזה, שהרי מכשיל את המספר באיסור לשון הרע ורכילות, ועובר על "לפני עיור לא תיתן מכשול".

כאשר בא לבקש מחילה מחבירו, אסור לומר לו: דיברתי עליך לפני פלוני ופלוני, שהרי הוא הולך רכיל על אותם ששמעו את הלשון הרע, וגורם שחבירו יקפיד עליהם ששמעו בגנותו.

מי ששמע לשון הרע והאמין בליבו, בין שהלשון הרע הוא מחלקי הגנות שבין אדם למקום ובין שהוא בין אדם לחבירו, תיקונו, שיתחזק להוציא את הדברים מליבו שלא להאמינם, ויקבל על עצמו על להבא שלא לקבל עוד לשון הרע על אדם מישראל, ויתודה על זה, ובזה יתקן את הלאוין והעשין שעבר על ידי קבלת לשון הרע. וכל זה כשעדיין לא סיפר לאחרים את אשר שמע, אבל אם סיפר אין לו תקנה אלא עד שפיסס את אותו אדם שדיברו בגנותו או שיראה להוציא את הדבר מלב האנשים שסיפר לפניהם.

מי ששמע לשון הרע וקיבלו, עובר גם על לאו של "לפני עיור לא תיתן מכשול" (בנוסף לעוד לאוין ועשין). כי על ידי ששמע הכשיל את המספר באיסור לשון הרע, ולכן בנוסף לתיקון המוזכר בסעיף הקודם, צריך הוא להשתדל ולהוציא את השנאה מלב המספר על אותו אדם שסיפר עליו, ובזה יתקן גם את הלאו של "לפני עיור".

אדם שהורגל בלשוננו לספר לשון הרע, ועתה הוא רוצה להכניע ולהמנע מזה ולעשות גדר גדול וחזק מאוד - יעשה גדר שיתרחק מחבריו הראשונים שהיה רגיל לדבר עימהם לשון הרע, כי אם יתקרב אליהם, לא יוכל למנוע, כי הם יתחילו לדבר עימו כמו שהורגלו, ואז לא יוכל להתאפק מלדבר עימהם כמו שהורגל. וצריך להרגיל עצמו בשתיקה מאוד מאוד, כדי להרגיל עצמו למעט פתיחת פיו, וירבה לשבת בחדר לבדו ולעסוק

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

בתורה, ויתחבר עם החסידים שאינם מדברים כי אם בדברי תורה ויראת שמים, ובזה הענין ירגיל עצמו ימים רבים, ואז ימצא רפואה למכתו.

אמרו חכמינו: מה תקנתם של מספרי לשון הרע? - אם תלמיד חכם הוא - יעסוק בתורה, שנאמר: "מרפא לשון עץ חיים". ואם עם הארץ הוא - ישפיל דעתו. וזהו שאנו אומרים בתפילה: "אלוקי נצור לשוני מרע, ושפתותי מדבר מרמה, ולמקללי נפשי תידום ונפשי כעפר לכל תהיה, פתח ליבי בתורתך". כלומר: נצור לשוני מרע שלא אדבר לשון הרע. ואם דיברתי, אם אני עם הארץ - "ולמקללי נפשי תידום ונפשי כעפר לכל תהיה". ואם תלמיד חכם אני - "פתח ליבי בתורתך", שהתיקון הוא לימוד התורה, וזהו שנאמר: "וזאת תורת המצורע", הדיינו שהתיקון לחטא לשון הרע שנגעים באים עליו, לעסוק בתורה. ובפרט יש ללמוד הלכות לשון הרע.

מי שחטא שנים רבות בלשון הרע ורכילות, אין לו להתייאש מן התשובה, שאין לך דבר העומד בפני התשובה, ואפילו אם לא שמר פיו ולשונו עידן ועידנים, מכל מקום יחזק עצמו מכאן ולהבא לשמור פיו ולשונו, ויעשה לעצמו גדרים שירחקו עצמו מחבורת אנשים ושלא ידבר אודות שום איש. ואם מכיר את האנשים שדיבר עליהם וחירפם, יפייס אותם. וישמור פיו ביתר ימי חייו, שדיבורו יהיה רק בדברי קדושה ודברי תורה (לבד מה שצריך לדבר הכרחי ולפרנסתו), ואז יוכל לומר על עצמו אשרי זיקנתניו שכיפרה את ילדותיו.

ספר "חפץ חיים" הוא בניו ומשוכלל על הלכות לשון הרע ורכילות, אשר חובר הגאון הכהן הגדול אבד"ק ראזין, בעל המחבר ספר משנה ברורה, אשרי שיאחז בו ולא ירפנו להגות בו תמיד, וכולי האי ואולי נוכל לכוף יצרנו הרע בעזרתו יתברך שמו.

(הבית היהודי)

לשון הרע ורכילות הם מהעבירות שבין אדם לחבירו, שאפילו יום הכיפורים אינו מכפר עד שירצה את חבירו, ולכן צריך לבקש מחילה מחבירו על זה ולפיסו, וכישתפיס וימחול לו, נשאר עליו העוון שבין אדם למקום, והיינו שעבר על רצון השם שציווה על איסור לשון הרע. ותיקונו הוא שיתחרט על שעבר, ויתודה, ויקבל על עצמו על להבא שלא לעשות כן כמו בכל עונות שבין אדם למקום.

הנאמר בסעיף הקודם שצריך המדבר לשון הרע לבקש מחילה מחבירו ולפיסו, הוא דווקא אם דברי הנגאי שדיבר על חבירו נתקבלו בעיני השומעים ונגרם לו נזק בגופו או בממונו, או צער ועוגמת נפש. אבל אם השומעים לא קיבלו את דבריו אלא דחו את דבריו ולא נגרם כל נזק וצער לחבירו, אזי נשאר עליו רק העוון שבין אדם למקום, והתשובה היא חרטה, וידוי, קבלה, וכנ"ל בסעיף הקודם.

אם לעת עתה לא נגרם נזק וצער לחבירו על ידי הלשון הרע, אך יש לחוש שבמשך הזמן יגרם לו נזק וצער, הדרך הטובה היא שהמספר לשון הרע, ילך לאותם אנשים שסיפר לפניהם את הלשון הרע וישתדל להוציא את הדברים מליבם ויאמר להם שטעה בדבריו עד שיהיה בטוח שלא יגרם נזק וצער לחבירו, ואחר כך יעשה תשובה על העוון שבין אדם למקום וכנ"ל.

בשעת בקשת המחילה צריך העושה תשובה לפרט בפני חבירו את המעשים הרעים שעשה נגדו ואת הדיבורים שדיבר נגדו. ומכל מקום אם יודע הוא שחבירו יתבייש ויצטער מזה על ידי שיפרט לו, אין הוא צריך לפרט אלא יבקש מחילה באופן כללי.

כשבה המספר לשון הרע אל חבירו לבקש מחילה מחבירו, אסור לו להיות אכזרי אלא צריך למחול לו, שכל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו, ואם הוא

הודעה משמחת: ניתן לקבל את העלוניו בדואר. לפרטים יש להתקשר לטלפון: 03-5590992

!028

(נא להשאיר הודעה בתא הקולי)

!028

לכל פניה, מערכת העלון ישא ברכה: ת.ד. 5190 חולון, 03-5590992 (נא להשאיר הודעה בתא קולי), פקס: 03-5584485
למעוניינים שהעלון ישלח להם בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com